

Sygn. akt III AUa 1266/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 września 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Joanna Baranowska

Sędziowie: SSA Dorota Rzeźniowiecka

SSA Jolanta Wolska (spr.)

Protokolant: sekr. sąd. Małgorzata Matusiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 2 września 2015 r. w Ł.

sprawy **W. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.**

o emeryturę pomostową

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T.

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 4 września 2014 r. sygn. akt V U 1738/14

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w ten tylko sposób, że przyznaje W. S. prawo do emerytury pomostowej poczynając od dnia 12 listopada 2014 roku;**
- 2. oddala apelację w pozostałej części.**

Sygn. akt: III AUa 1266/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 14 marca 2014 roku odmówił W. S. prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu organ emerytalny podniósł, że wnioskodawca nie spełnił warunków do przyznania emerytury pomostowej określonych w art. 4 w związku z art. 7 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz.U. 2008.237.1656 ze zm.), ponieważ nie posiada wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach wymienionej w pkt 4 – 12 załącznika nr 1 do ustawy, wynoszącego co najmniej 15 lat, a nadto nie udowodnił rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą.

W odwołaniu od powyższej decyzji, złożonym dnia 24 marca 2014 roku, W. S. wniósł o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury pomostowej, wskazując jednocześnie, że spełnia wszystkie przesłanki konieczne do przyznania świadczenia.

W dniu 14 sierpnia 2014 roku nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy łączącego wnioskodawcę z pracodawcą, tj. z Hutą (...) Spółka Jawna w W. (świadectwo pracy z dnia 14 sierpnia 2014 r. – k. 22 akt sądowych)..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wnosil o oddalenie odwołania, wywodząca, jak w zaskarżonej decyzji.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w następującym stanie faktycznym oraz jego prawnej ocenie:

W. S., urodzony (...), złożył w dniu 10 lutego 2014 roku wniosek o przyznanie prawa do emerytury pomostowej. Na dzień złożenia wniosku o emeryturę pomostową wnioskodawca ukończył 56 lat, udowodnił ogólny staż pracy wynoszący 37 lat, 3 miesiące. W okresie od 6 września 1976 roku do 26 października 1978 roku oraz od 21 listopada 1980 roku do 30 czerwca 1998 roku ubezpieczony był zatrudniony w Hucie (...) w P.. W tym okresie korzystał z urlopu bezpłatnego od dnia 29 grudnia 1998 roku do dnia 30 grudnia 1998 roku.

Pracodawca wystawił wnioskodawcy świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych, gdzie wskazał, że w okresie od 6 września 1976 roku do 26 października 1978 roku oraz od 21 listopada 1980 roku do 30 czerwca 1998 roku, był on zatrudniony w Hucie (...) w P., gdzie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę przy formowaniu wyrobów szklanych, na stanowisku formowacz wyrobów szklanych ręcznie.

W okresie od 12 września 1998 roku do 28 lutego 2007 roku odwołujący był zatrudniony w P.P.H. (...) Sp. z. o.o. w S., gdzie wykonywał prace hutnika szkła. W okresie zatrudnienia wnioskodawca w dniach: 19 czerwca 2005 roku, 8 sierpnia 2005 roku oraz 9 grudnia 2005 roku korzystał z urlopu bezpłatnego. Pracodawca wystawił wnioskodawcy świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych, gdzie wskazał, że w okresie od 12 września 1998 roku do 28 lutego 2007 roku był on zatrudniony w P.P.H. (...) Sp. z.o.o. w S., na stanowisku hutnika formowacza wyrobów szklanych, gdzie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w zespołach formujących szkło – formowanie wyrobów szklanych.

Od 1 kwietnia 2007 roku do 14 sierpnia 2014 roku skarżący był zatrudniony w Hucie (...) w W., na stanowisku formowacza wyrobów szklanych ręcznie. Pracodawca wystawił wnioskodawcy świadectwo pracy w którym stwierdził, że w okresie od 1 kwietnia 2007 roku do 14 sierpnia 2014 roku pracował w Hucie (...), na stanowisku formowacza wyrobów szklanych ręcznie. Jako formowacz wyrobów szklanych ręcznie wnioskodawca przez cały okres zatrudnienia w Hucie (...) w P. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace w szczególnych warunkach w hutnictwie. Pracownik formował masy szklane za pomocą wydmuchiwanego powietrza. Prace przy ręcznym formowaniu wyrobów szklanych w hutnictwie szkła wymienione są w punkcie 8 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych. Huta (...) w P. obecnie już nie istnieje.

ZUS zaliczył jako pracę w warunkach szczególnych okresy od 1 kwietnia 2007 roku do dnia 19 lutego 2014 roku w Hucie (...), na stanowisku formowacza wyrobów szklanych ręcznie, tj. łącznie 6 lat, 7 miesięcy i 14 dni. Przy zaliczeniu do stażu pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach w hutnictwie samego tylko okresu zatrudnienia na stanowisku formowacza wyrobów szklanych ręcznie w Hucie (...) w P. od 6 września 1976 roku do 26 października 1978 roku oraz od 21 listopada 1980 roku do 30 czerwca 1998 roku (17 lat,7 miesięcy i 9 dni), łącznie z okresem niekwestionowanym przez organ rentowy (6 lat, 7 miesięcy i 14 dni), łączny staż pracy ubezpieczonego w takich warunkach wykracza znacznie ponad wymagane ustawowo 15 lat.

Lekarz medycyny pracy R. W. wydał w dniu 5 lutego 2014 roku orzeczenie o niezdolności do pracy W. S. na stanowisku formowacza wyrobów szklanych ręcznie, przez co utracił on zdolność do wykonywania dotychczasowej pracy z dniem 6 lutego 2014 roku. W okresie od 15 listopada 2013 roku do 28 listopada 2013 roku wnioskodawca przebywał na zwolnieniu lekarskim, w okresie od 29 listopada 2013 roku do dnia 15 maja 2014 roku pobierał zasiłek rehabilitacyjny, a od 16 maja 2014 roku do 14 sierpnia 2014 roku pobierał świadczenie rehabilitacyjne.

W dniu 14 sierpnia 2014 roku wnioskodawca rozwiązał stosunek pracy.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd Okręgowy uznał odwołanie za uzasadnione.

Zgodnie z treścią art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440 ze zm.), prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5 - 12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;

- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5 - 9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

W myśl natomiast art. 49 prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1 - 5 i 7 i art. 5 - 12;
- 3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Art. 7 ustawy stanowi natomiast, że pracownik wykonujący w hutnictwie prace w szczególnych warunkach wymienione w pkt 4 - 12 załącznika nr 1 do ustawy, który spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1, 4 - 7, nabywa prawo do emerytury pomostowej, jeżeli:

- 1) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach w hutnictwie wymienionej w pkt 4 - 12 załącznika nr 1 do ustawy, wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) lekarz medycyny pracy wydał orzeczenie o niezdolności do wykonywania prac w szczególnych warunkach wymienionych w pkt 4 - 12 załącznika nr 1 do ustawy.

Na dzień złożenia wniosku o emeryturę pomostową wnioskodawca ukończył 56 lat i legitymował się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze 37 lat i 3 miesięcy.

Istota sporu w sprawie sprowadzała się więc wyłącznie do ustalenia, czy wnioskodawca ma okres pracy w szczególnych warunkach w hutnictwie, wymienionej w pkt 4 - 12 załącznika nr 1 do ustawy, wynoszący co najmniej 15 lat (art. 7 pkt 2 ustawy), bowiem kwestia pozostawania odwołującego w stosunku pracy, wobec złożonego świadectwa pracy, nie była przedmiotem rozstrzygnięcia jako niesporna.

W ocenie Sądu pierwszej instancji, z materiału dowodowego zebranego w sprawie wynika w sposób bezsporny, iż wnioskodawca legitymuje się ponad 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach w hutnictwie, wymienionej w pkt 8 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych. Ubezpieczony oprócz okresów uznanych przez ZUS w wymiarze 6 lat, 7 miesięcy i 14 dni, pracował bowiem w takich warunkach także w okresach zatrudnienia w Hucie (...) w P. od 6 września 1976 roku do 26 października 1978 roku oraz od 21 listopada 1980 roku do 30 czerwca 1998 roku. Niesporne jest, że wnioskodawca pracował wówczas stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku formowacza wyrobów szklanych ręcznie, a zatem wykonywał prace, o jakich mowa w obecnie obowiązującym pkt 8 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, tj. prace przy ręcznym formowaniu wyrobów szklanych w hutnictwie szkła.

Wbrew twierdzeniom organu emerytalnego, o odmowie zaliczenia spornych okresów pracy skarżącego nie może stanowić jedynie fakt, że pracodawca Huta (...) w P., wystawiając pracownikowi świadectwo pracy w szczególnych warunkach, wskazał nieprawidłową podstawę prawną, o której mowa w przepisach cytowanej na wstępie ustawy. Bezsporne jest bowiem, że Huta (...) w P. uległa likwidacji i w dacie składania przez skarżącego wniosku o przyznanie emerytury pomostowej już nie istniała, zatem stosownego zaświadczenia wystawić nie mogła. Podkreślić przy tym należy, iż w 2001 roku powyższy zakład pracy wystawił ubezpieczonemu świadectwo pracy w szczególnych warunkach, odpowiadające wówczas obowiązującym przepisom. Ze świadectwa tego wynika niewątpliwie, że wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy ręcznym formowaniu szkła w hutnictwie. Okoliczności te potwierdzili zeznający w sprawie świadkowie, którzy pracowali razem z wnioskodawcą w tym samym okresie i dobrze zapamiętali go z tego okresu. Świadczyli, że w całym okresie zatrudnienia w Hucie (...) w P., jako formierz wyrobów ręcznych szkła, odwołujący wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace w szczególnych warunkach w hutnictwie. Wnioskodawca formował masy szklane za pomocą wydmuchiwanego powietrza.

Z akt sprawy wynika także, że wnioskodawca załączył do wniosku o emeryturę pomostową zaświadczenie lekarza medycyny pracy stwierdzające niezdolność do wykonywania pracy w hutnictwie. Dodać przy tym należy, iż w dacie składania wniosku o przyznanie prawa do emerytury pomostowej skarżący już od 15 listopada 2013 roku przebywał ze zwolnieniach lekarskich, a od 16 maja 2014 roku aż do rozwiązania stosunku pracy przebywał na zasiłku rehabilitacyjnym, a zatem nie powinno budzić wątpliwości, że nie mógł wówczas wykonywać prac w hutnictwie.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł, jak w sentencji wyroku.

Wyrok ten zaskarżył apelacją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., który zarzucił rozstrzygnięciu naruszenie prawa materialnego, a w szczególności art. 4 pkt 7 w związku z art. 7 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych – poprzez jego niezastosowanie i przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej od dnia 10 lutego 2014 r., podczas gdy w tej dacie pozostawał on w stosunku pracy, a co za tym idzie, nie spełniał warunków do nabycia dochodzonego świadczenia emerytalnego.

Formułując powyższe zarzuty, organ emerytalny domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia odwołanie, gdyż ubezpieczony w dacie przyznania emerytury nie miał do niej prawa.

W uzasadnieniu apelacji ZUS podniósł, że wnioskodawca w dniu 10 lutego pozostawał w stosunku pracy, ponieważ rozwiązanie stosunku pracy łączącego go z pracodawcą, tj. z Hutą (...) w W., nastąpiło dopiero w dniu 14 sierpnia 2014 r.

W. S. wnosił o oddalenie apelacji, zaś w zakresie daty ewentualnego przyznania świadczenia godził się na ustalenie daty po ustaniu okresu pobierania świadczenia rehabilitacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie w części, w jakiej zarzuca rozstrzygnięciu błędne ustalenie i przyjęcie, że W. S. w dniu 10 lutego 2014 roku, tj. w dacie zgłoszenia wniosku, spełniał wszystkie warunki do nabycia emerytury pomostowej, o jakich mowa w art. 4 w związku z art. 7 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (t.j. Dz.U. 2015.965).

Ma rację strona apelująca twierdząc, że koniecznym warunkiem do nabycia emerytury pomostowej jest – w myśl art. 4 pkt 7 w związku z art. 7, cytowanej wyżej ustawy, rozwiązanie stosunku pracy z pracodawcą. W dacie zgłoszenia wniosku o emeryturę pomostową, tj. w dniu 10 lutego 2014 roku, ubezpieczony pozostawał w stosunku pracy, który został rozwiązany dopiero w dniu 14 sierpnia 2014 roku. W świetle obowiązującej regulacji prawnej, nie mógł on nabyć prawa do emerytury pomostowej w tej dacie, jak to orzekł Sąd Okręgowy, wobec braku spełnienia koniecznego warunku do dochodzonej emerytury. Warunek ten został natomiast spełniony w toku postępowania odwoławczego od decyzji z dnia 14 marca 2014 roku, co oznacza, że w dacie wyrokowania przez Sąd pierwszej instancji, a mianowicie

w dniu 4 września 2014 roku, odwołujący rozwiązał stosunek pracy z pracodawcą, a więc spełnił sporną przesłankę z art. 4 pkt 7 ustawy o emeryturach pomostowych do nabycia świadczenia. Spełnienie spornej przesłanki zadecydowało o uprawnieniu skarżącego do emerytury pomostowej. Treść apelacji wskazuje na to, że organ rentowy nie kwestionuje już braku spełnienia warunku posiadania co najmniej 15 lat okresów pracy w szczególnych warunkach, a co za tym idzie, zaakceptował ustalenia Sądu Okręgowego w kwestii wykazania przez ubezpieczonego wymaganego ustawowo okresu pracy w szczególnych warunkach. W tej sytuacji, mając na względzie powoływane już przepisy ustawy o emeryturach pomostowych, a nadto art. 316 § 1 k.p.c., należało z mocy art. 386 § 1 k.p.c. zmienić zaskarżony wyrok i przyznać wnioskodawcy prawo do emerytury pomostowej od innej daty niż to wynika z zaskarżonego wyroku.

Co do daty, od której można było przyznać wnioskodawcy emeryturę pomostową, to należało mieć na uwadze treść art. 15 ustawy z dnia 19 grudnia o emeryturach pomostowych. W myśl powołanego przepisu, prawo do emerytury pomostowej powstaje z dniem spełnienia warunków wymaganych do nabycia tego prawa (ust. 1). W przypadku pobierania zasiłku chorobowego lub świadczenia rehabilitacyjnego, prawo do emerytury powstaje z dniem zaprzestania pobierania tego zasiłku lub świadczenia (ust. 2).

Ponieważ z ustaleń faktycznych poczynionych w toku postępowania apelacyjnego (patrz: pismo organu rentowego z dnia 6 lipca 2015 roku – k. 70 akt sądowych oraz akta rentowe), wynika, że W. S. był uprawniony do zasiłku chorobowego w okresie od 29 listopada 2013 roku do 15 maja 2014 roku oraz świadczenia rehabilitacyjnego w okresie od 16 maja 2014 roku do 11 listopada 2014 roku, to prawo do emerytury pomostowej winno zostać mu przyznane dopiero od dnia 12 listopada 2014 roku. W tym zakresie, w uwzględnieniu apelacji, Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok i orzekł, jak w punkcie pierwszym swojego wyroku.

Ponieważ zarzuty apelacji co do braku prawa wnioskodawcy do emerytury pomostowej nie są zasadne, należało w tym zakresie, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalić apelację.